

[Arbejdsministeren.]

ster eller ved den sociale lovgivning. Fordelen for de ansatte er åbenbar, men også virksomhederne kan høste fordel heraf ved at knytte medarbejderne fastere til virksomheden.

Under gode konjunkturer med høj beskæftigelse fremtræder det særlig klart, hvor meget det betyder for en virksomhed — og for de ansatte — at der hersker gode og rolige arbejdsforhold. Det fremmer samarbejdet, og det fremmer produktionen. Der skulle således under de nuværende gode tider være særlig gunstige betingelser for indførelse af udbyttedelingsordninger og oprettelse af sociale fonds, og der skulle være mulighed for at nå et langt stykke ad frivillighedens vej.

Staten yder sit bidrag til at fremme indførelsen af sådanne ordninger ved at give visse skattemæssige begunstigelser og har i de sidste 3 år gennem udbyttedelingsnævnet ydet bistand ved at skabe interesse for sådanne ordningers indførelse og ved at være behjælpelig med deres praktiske gennemførelse. I kraft af sin sammensætning har nævnet et snævert samarbejde med arbejdsmarkedets organisationer, der må anses for meget værdifuldt. På nævnets møder udveksles synspunkter og erfaringer, og nævnet yder de virksomheder, der påtænker at indføre sådanne ordninger, oplysninger om allerede indhøstede erfaringer og om de foreliggende muligheder for skattelettelse o. lign., ligesom man yder praktisk bistand ved udfærdigelse af vedtægter for sociale fonds m. v.

På grundlag af erfaringerne siden lovens ikrafttræden er det regeringens opfattelse, at udbyttedelingsnævnet har vist sig som et egnet organ til at varetage de opgaver, der er tillagt nævnet i loven. Arbejdet befinder sig imidlertid endnu i en indledende fase, og man anser det derfor for rigtigst, at nævnet indtil videre fortsætter sin virksomhed efter de hidtil fulgte retningslinjer, uden at der i loven på forhånd fastsættes noget tidspunkt for en eventuel revision.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje folketing.

Justitsministeren (*Hans Hækkerup*): Jeg har herved den ære for det høje folketing

at fremsætte *forslag til lov om personnavne*.

Medens størstedelen af de øvrige områder inden for person- og familieretten er reguleret ved lovgivning af nyere dato, gælder dette ikke navneretten. Vigtige bestemmelser findes i dåbsforordningen af 30. maj 1828 og i de administrative bestemmelser, der slutter sig hertil. Andre bestemmelser findes i navneforandringsloven af 22. april 1904, i ægteskabsloven, i adoptionsloven og i loven af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab (der, for så vidt angår de navneretlige regler, er opretholdt ved lov nr. 200 af 18. maj 1960 om børns retsstilling, jfr. denne lovs § 22, stk. 3). En del af navneretten er ulovbestemt; det gælder således reglerne om navneforandring ved kongelig bevilling, der bygger på administrativ praksis.

Allerede hensynet til at gøre dette praktisk vigtige område lettere tilgængeligt for borgerne har begrundet, at vi her i landet har ladet et udvalg udarbejde udkast til en lovgivning, hvor de spredte navneretlige regler samles. Det må hilses med tilfredshed, at man også i Norge og Sverige har taget spørgsmålet op, og at de foreliggende lovudkast i de tre lande er i meget nær overensstemmelse med hinanden.

Det forslag, der her foreligger, bryder ikke på afgørende måde med de hovedprincipper, der følges i dag. Lovforslaget tilsigter gennem en væsentlig forenkling af reglerne at muliggøre en rationalisering af ekspeditionen af navnesagerne. Der er næppe anledning for mig til her at komme nærmere ind på de bestemmelser, hvor det stillede forslag ikke i realiteten afviger fra den bestående tilstand, og jeg skal indskrænke mig til at fremhæve et par punkter, hvor der foreslås realitetsændringer.

I § 2, stk. 1, foreslås indført en ny regel, hvorefter et barn født uden for ægteskab får moderens slægtsnavn. Dette betyder, at barnet, såfremt moderen er eller har været gift, får moderens giftenavn, hvis hun selv anvender dette, medens det efter den hidtidige lovgivning fik hendes pigenavn. Dette forslag kan ved første øjekast måske forekomme temmelig vidtgående, men man bør dog, før man tager sit standpunkt, betænke, at den gifte kvinde siden 1937 har måttet acceptere, at det barn, manden satte i verden uden for ægteskab,

[Justitsministeren.]

havde ret til at få ægtemandens navn, uanset at dette navn jo også er hendes. Vi bør, så vidt det er muligt, undlade at sætte et stempel på børn uden for ægteskab, og en af de veje, vi kan gå, er så vidt muligt at lade barnet bære samme navn som den familie, hvori barnet vokser op. På baggrund af, hvad jeg her har sagt, vil man forstå, at jeg er mere i tvivl om berettigelsen af bestemmelsen i § 10, hvorefter ægtemanden i visse tilfælde kan få barnet fradømt retten til navnet. Det må jo nemlig erkendes, at reglen ikke er ganske konsekvent. Vi har ikke — og tænker ikke på at indføre — en tilsvarende adgang for hustruen i tilfælde, hvor manden bliver fader til et barn uden for ægteskab. Når man indfører nye regler, kan det imidlertid undertiden være på sin plads at holde en bagdør åben for undtagelsestilfælde, og resultatet af mine overvejelser er da også blevet, at jeg har ment at burde opretholde udvalgets forslag.

Det har ofte været kritiseret, at der efter gældende ret består en fuldstændig fri adgang til ved dåb eller navngivelse at tillægge et barn et slægtsnavn som mellemnavn, uanset om barnet eller forældrene har nogen som helst tilknytning til det navn, der vælges. Lovforslagets § 15 betyder på dette punkt en tiltrængt sanering, idet det i princippet forbydes at give et barn et slægtsnavn som fornavn. Et mellemnavn kan imidlertid, særlig for den, der bærer et mere almindeligt navn, være meget værdifuldt, og som man vil se, betyder lovforslaget da også en lempelse i forhold til udvalgets forslag, idet undtagelserne fra forbuddet udvides noget. Man vil efter lovforslaget også kunne vælge en af bedste-forældrenes navn som mellemnavn, f. eks. morfaderens navn eller mormoderens pigenavn.

Efter forslaget § 21, stk. 2, skal loven ikke gælde for Grønland. Det er dog muligt, at der bør skabes hjemmel for at sætte loven i kraft i Grønland ved kgl. anordning.

Dette spørgsmål overvejes for tiden af de interesserede myndigheder, og der vil eventuelt under tingets behandling af lovforslaget blive fremsat ændringsforslag herom.

Jeg kan i øvrigt henvide til udvalgets

betænkning og de bemærkninger, der ledsager forslaget enkelte bestemmelser, og skal tillade mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje folketing.

Endvidere har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om retslægerrådet*.

De gældende lovbestemmelser om retslægerrådet indeholdes i lov nr. 131 af 16. april 1935. Det nu foreliggende lovforslag betegner kun på 2 punkter mere betydelige ændringer heri. For det første foreslås der åbnet mulighed for at udvide rådets medlemstal fra 7 til 12, og for det andet foreslås bestemmelsen i lovens § 4, hvorefter der i almindelighed skal medvirke 3 medlemmer i behandlingen af rådets sager, ophævet. I forbindelse med disse realitetsændringer foreslås en simplificering af den gældende lov, der indeholder regler, navnlig om rådets arbejdsform, som efter deres beskaffenhed ikke er egnede til optagelse i lovtæksten og derfor bør henskydes til administrative bestemmelser.

Den foreslåede mulighed for udvidelse af rådets medlemstal er navnlig begrundet i den stigning i antallet af rådets psykiatriske sager, som har fundet sted siden 1935. Denne stigning har gjort det nødvendigt at beskikke 4 faste psykiatriske sagkyndige og lade disse deltage i rådets arbejde på samme måde som de psykiatriske rådsmedlemmer. Denne ordning er utilfredsstillende, og der bør derfor tilvejebringes mulighed for at udvide antallet af psykiatriske medlemmer med 4.

Endvidere bør der skabes hjemmel for at beskikke en særlig sagkyndig i sager vedrørende spirituspåvirkede motorførere til medlem af rådet. Disse sager udgør rådets største sagsgruppe.

Ingen af de omtalte udvidelser af rådets medlemstal vil medføre øgede udgifter for det offentlige. Udvidelserne modsvares af begrænsninger i antallet af rådets faste sagkyndige.

Reglen i lovens § 4, hvorefter rådets sager i almindelighed skal behandles af 3 medlemmer, har — som der nærmere redegøres for i bemærkningerne til lovforslaget — haft visse uheldige virkninger for rådets arbejds-måde og foreslås derfor ophævet, således at spørgsmålet om, hvor mange medlemmer og sagkyndige der skal deltage i sagsbe-